

REGERINGEN

Regeringsbeslut

I:10

2012-12-20

M2012/3438/Nm

Miljödepartementet

Naturvårdsverket

106 48 STOCKHOLM

Uppdrag om genetisk förstärkning av vargstammen i Sverige

Regeringens beslut

Naturvårdsverket ska, i samråd med Statens jordbruksverk, samt efter samråd med Statens veterinärmedicinska anstalt, berörda länsstyrelser och övriga berörda myndigheter och organisationer, fortsätta arbetet med aktiva åtgärder för den genetiska förstärkningen av vargstammen inom Sverige.

Vargstammens genetiska variation ska förbättras genom att underlätta för naturligt invandrade vargar att förflytta sig från renskötselområdet till den vargpopulation som finns i Mellansverige och genom att genomföra aktiva åtgärder för att möjliggöra flyttning av vargvalpar till vilda vargpar under 2013 och 2014. Uppdraget ska genomföras efter dialog med berörda norska myndigheter.

Uppdraget ska redovisas till Regeringskansliet (Miljödepartementet) senast den 28 november 2014. En delredovisning av uppdragets genomförande ska lämnas senast den 28 juni 2013.

Bakgrund

Varg är en av de arter som omfattas av konventionen om internationell handel med utrotningshotade arter av vilda djur och växter (Convention on International Trade in Endangered Species of Wild Fauna and Flora, CITES). Konventionen genomförs i EU med rådets förordning (EG) nr 338/97 av den 9 december 1996 om skyddet av vilda djur och växter genom kontroll av handeln med dem (EGT L 61, 3.3.1997, s. 1, Celex 31997R0338). Statens jordbruksverk är ansvarig myndighet för den tillståndsprövning som sker med stöd av bestämmelserna.

Jordbruksverket har även ansvar för bekämpande av smittsamma sjukdomar hos djur i människans vård. Statens veterinärmedicinska anstalt är en veterinärmedicinsk expert- och uppdragsmyndighet som verkar för god djur- och folkhälsa samt god miljö och uthållig

livsmedelsproduktion. Myndigheten utövar även sjukdomsövervakning av vilda djur.

I propositionen En ny rovdjursförvaltning (prop. 2008/09:210) angavs att den genetiska statusen för vargstammen är problematisk. Vargstammen uppvisade då tecken på inavelsdepression, dvs. ärftliga defekter och nedsatt livskraft till följd av inavel. Enligt riksdagens beslut (prop. 2008/09:210, bet. 2009/10:MJU8, rskr. 2009/10:7) ska högst 20 vargindivider som ökar den genetiska variationen i den svenska vargpopulationen införlivas i populationen fram till 2014. Enligt riksdagens beslut ska det i första hand ske genom att underlätta för naturligt invandrade vargar till exempel genom att flytta individer från renskötselområdet till populationen utanför renskötselområdet, och i andra hand genom aktiv utplantering av vargar som hämtats från genetiskt friska populationer med östligt ursprung.

Regeringen beslutade den 27 januari 2011 att ge Naturvårdsverket och Statens jordbruksverk i uppdrag att inleda arbetet med aktiva åtgärder för den genetiska förstärkningen av vargstammen inom Sverige. Enligt uppdraget ska vargstammens genetiska variation förbättras genom:

- I första hand underlätta för naturligt invandrade vargar att nå vargpopulationen i Mellansverige.
- Förbereda flytt av djurparkssvalpar till befintliga vilda vargars revir.
- Överväga flytt av vargssvalpar från finska vargrevir.
- Överväga andra åtgärder.

Uppdraget delredovisades den 19 januari 2012 och ska slutredovisas den 20 december 2012. Av delredovisningen framgår att naturligt invandrande vargar hade flyttats vid tre tillfällen. Själva flyttningen fungerade väl men vargarna stannade inte kvar i utsättningsområdet.

Under våren och sommaren 2011 genomfördes försök med flytt av vargssvalpar mellan flera djurparker i Sverige och Norge. Försöket föll väl ut och Naturvårdsverket bedömde att det var möjligt att gå vidare och planera för att sätta ut djurparkssvalpar hos vilda vargar under våren 2012. Naturvårdsverket bedömde att det tills vidare inte var aktuellt att arbeta med artificiell inseminering av svenska djurparkstikar. Den 29 mars 2012 informerade Naturvårdsverket att de planerade utsättningarna av vargssvalpar våren 2012 hade ställts in, främst på grund av den snöfattiga vintern hade förhindrat en spårning och därmed radiomärkning vilda vargssvalpar lämpliga för mottagande av djurparkssvalpar.

Skälen för regeringens beslut

Under senare år har vargstammens genetik förbättrats på naturlig väg i och med att två vargar har invandrat till Sverige och reproducerat sig under åren 2008-2010 och 2012. Deras avkommor har i sin tur bildat par och fått flera valpar jämfört med vargar från den skandinaviska populationen. Inventeringsresultat från vintern 2011/12 visar att en tredjedel av de valpar som totalt har fötts har föräldrar som härstammar från någon av de två invandrade vargarna. Även om vargstammens genetik har tydligt förbättrats under senare år bör det fortsätta att vidtas åtgärder för att ytterligare förbättra vargstammens genetiska status.

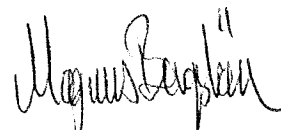
Som ett led i det arbetet beslutade regeringen den 8 november 2012 (M2012/2959/Nm) att ge Naturvårdsverket i uppdrag att överlägga med berörda samebyar för att minimera risken för skador på renskötseln, så att ett vargpar som innefattar en genetiskt värdefull vargtik kan vistas i berörda län över vinter 2012/13 fram till våren 2013. Syftet är att vargparet får finnas kvar i området över vintern till dess en förväntad förnygring har skett våren 2013.

I enlighet med riksdagens beslut ska vargstammens genetiska variation förbättras genom att underlätta för naturligt invandrade vargar att förflytta sig från renskötselområdet till den vargpopulation som finns i Mellansverige och genom att genomföra aktiva åtgärder för att möjliggöra flyttning av vargvalpar till vilda vargpar.

På regeringens vägnar

Lena Ek

Magnus Bergström

Kopia till

Statsrådsberedningen/EU, SB SAM MILJÖ
 Finansdepartementet/BA2, SF, SFÖ, SÄ
 Landsbyggsdepartementet/JFS, LB, ELT, DL
 Näringsdepartementet/RT
 Statens jordbruksverk
 Rikspolisstyrelsen
 Smittskyddsinstitutet
 Samtliga länsstyrelser
 Stockholms universitet

Uppsala universitet
Umeå universitet
Statens veterinärmedicinska anstalt
Sametinget
Sveriges lantbruksuniversitet
Nationella kommittén för hållbar rovdjurspolitik för varg (2011:70)
Tillväxtverket
Naturhistoriska riksmuseet
Sveriges Kommuner och Landsting
Svenska samernas Riksförbund
Svenska Naturskyddsföreningen
Svenska Jägareförbundet
Jägarnas Riksförbund
Lantbrukarnas Riksförbund
ArtDatabanken
Djurskyddet
Skandulv
Svenska Djurparksföreningen
Svenska Fåravelsförbundet
Svenska Fäbodbrukarföreningen
Svenska Kennelklubben
Svenska Rovdjursföreningen
Sveriges Jordägareförbund
Sveriges Veterinärförbund
Viltskadecenter
Världsnaturfonden WWF
Direktoratet för naturförvaltning, Norge
Jord- och skogsbruksministeriet, Finland
Miljøverndepartementet, Norge